

Λύση του γάμου λόγω μοιχείας: Θεολογική Θεώρηση

/ [Πεμπτουσία](http://www.pemptousia.gr): Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://www.pemptousia.gr/?p=91825>]

Επί τη βάσει αυτής της αμιγώς ποιμαντικής στόχευσης, η θεσμοθέτηση της ξεχωριστής τέλεση της ιερολογίας της μνηστείας θα έδιδε την ευκαιρία στα σύγχρονα ζευγάρια να επισημοποιήσουν άμεσα την σχέση τους κατά τρόπο ώστε να καρπώνονται ταυτόχρονα και τα πνευματικά οφέλη της σύναψης της μνηστείας, και τα κοσμικά οφέλη που άπτονται της καθημερινής κοινωνικής τους ζωής. Εξάλλου, η πνευματική και η κοσμική διάσταση του χριστιανικού βίου αλληλοπεριχωρούνται, κατά τρόπο ώστε να αποκλείεται κάθε μανιχαϊστικός μονοφυσιτισμός. Ο προσεκτικός σχεδιασμός της επαναθεσμοθέτησης της ιερολογίας της μνηστείας θα προσέδιδε μυστηριακή αξία στην συναίνεση δύο νέων ανθρώπων να έλθουν εις μνηστείας και έπειτα γάμου κοινωνία και θα διαμόρφωνε τις ποιμαντικές προϋποθέσεις οικοδόμησης μιας ζώσας σχέσης μεταξύ των μνηστευόμενων και της ποιμαίνουσας Εκκλησίας.

Δεν θα επρόκειτο για την τυπική τέλεση μιας ακόμα τελετής, αλλά για τη προσπάθεια διαμόρφωσης του απαραίτητου ποιμαντικού πλαισίου, που θα επιτρέπει στον σύγχρονο ποιμένα να ανοίξει ένα δημιουργικό δίαυλο επικοινωνίας με το χριστιανικό ζευγάρι του 21^{ου} αιώνα. Εντός αυτού του ποιμαντικού πλαισίου, ο ποιμένας θα είχε τη δυνατότητα να διαλεχτεί με τους νέους ανθρώπους και προπάντων να εφαρμόσει μια σύγχρονη ποιμαντική συμβουλευτική του γάμου, καθιστώντας διακριτή την παρουσία της Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο.

Η μνηστεία δύο νέων ανθρώπων, πέραν του μπολιάσματος αυτής της σχέσης στο σώμα του Χριστού και της ευλογίας της από το Θεό, θα εγκαινιάζε και συν τω χρόνω θα εντατικοποιούσε την προετοιμασία των μνηστευομένων για την σύναψη του γάμου τους και τη διαμόρφωση και θεμελίωση μιας χριστιανικής οικογένειας. Γι' αυτό και κατά τη γνώμη μας η τέλεση της μνηστείας θα πρέπει ποιμαντικά να προσλάβει το χαρακτήρα μιας ανοικτής πρόσκλησης της Εκκλησίας στα σύγχρονα χριστιανικά ζευγάρια. Αυτό βέβαια, θα πρέπει να γίνει με προσεκτικό τρόπο και ποιμαντική στόχευση, προκειμένου να αποφεύγεται το ενδεχόμενο συνεχούς αναβολής τέλεσης του γάμου από κάποιο μέλος του ζευγαριού, με πρόσχημα τον αρραβώνα και έτσι ώστε η εφαρμογή της νέας αυτής πρακτικής να συμβάλλει αποφασιστικά στη καλλιέργεια της χριστιανικής αυτοσυνειδησίας του ζευγαριού.

γ) Η ποιμαντική αντιμετώπιση της λίαν ευχερούς προσφυγής του σύγχρονου ανθρώπου στη λύση του διαζυγίου και η εύκολη διάλυση του

γάμου του προς αναζήτηση διαφορετικών μορφών συμβίωσης.

1. Οι διασπαστικές συνέπειες της μοιχείας στην σχέση του μοιχού με την Εκκλησία και η ποιμαντική αντιμετώπιση της στην παράδοση της Εκκλησίας.

Η μελέτη της παράδοσης της Εκκλησίας, όπως αυτή απηχείται στους Ιερούς Κανόνες της, οδηγεί τον ερευνητή στο συμπέρασμα πως κατά τους Πατέρες, το θανάσιμο αμάρτημα της μοιχείας δεν λειτουργούσε διασπαστικά μόνο για την συνάφεια των δύο συζύγων, αλλά και για την σχέση του διαπράττοντος το συγκεκριμένο αμάρτημα με το σώμα της Εκκλησίας^[20]. Η κανονική αντιμετώπιση της μοιχείας από τους Πατέρες της Εκκλησίας ενεργοποιούσε τη διαδικασία πρόσκαιρης, πλην όμως πολυετούς αποκοπής του μοιχού ή της μοιχαλίδος από το σώμα της Εκκλησίας και της ταυτόχρονης ένταξής τους στις διάφορες προβλεπόμενες βαθμίδες μετάνοιας.

Διάφοροι κανόνες προβλέπουν αναλυτικά το χρονικό διάστημα παραμονής των μοιχών και μοιχαλίδων σε κάθε μία από τις τέσσερις βαθμίδες μετάνοιας και ταυτόχρονα συναρτούν το χρόνο αυτό με την πνευματική πρόοδο που διέγραφαν οι μετανοούντες υπό την πνευματική εποπτεία των ποιμένων τους^[21]. Με την ποιμαντική εφαρμογή του πνευματικού επιτιμίου της ακοινωνησίας, οι τελούντες σε μετάνοια αδυνατούσαν να μεταλάβουν των αχράντων μυστηρίων και τρόπον τινά δεν μπορούσαν να συμμετέχουν στα θεία μυστήρια και τις λοιπές λατρευτικές συνάξεις των πιστών. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι η αποκατάσταση της σχέσης όσων διέπρατταν το αμάρτημα της μοιχείας με τη λειτουργία του σώματος του Χριστού δεν ήταν αυτονόητη, ούτε απόρροια ενός ποιμαντικού αυτοματισμού, αλλά προϋπέθετε την έμπρακτη μετάνοιά τους, η άμεση αναγκαιότητα της οποίας ακινητοποιούσε την ποιμαντική μέριμνα των ποιμένων της Εκκλησίας. Μ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνονταν τόσο η θεραπεία όσων διέπρατταν αυτό το βαρύτατο αμάρτημα της μοιχείας, όσο και ο παιδαγωγικός παραδειγματισμός των υπολοίπων μελών της Εκκλησίας, που αποτρέπονταν από τη διάπραξη ενός ανάλογου αμαρτήματος.

2. Η συμμετοχή της Εκκλησίας στη διαδικασία λήψης διαζυγίου ως αντικανονική ποιμαντική εκλογίκευση της μοιχείας. Η αναγκαιότητα υπεράσπισης του αδιάλυτου χαρακτήρα του γάμου.

Σήμερα όμως, η Εκκλησία, όχι μόνο συνεργάζεται με τις αρμόδιες δικαστικές αρχές για την a priori έκδοση και παροχή του σχετικού εκκλησιαστικού

διαζευκτηρίου στους εν διαστάσει συζύγους, αλλά αποδέχεται αδιακρίτως και κάθε ενδεχόμενο αίτημά τους στο μέλλον, για την σύναψη ενός νέου θρησκευτικού γάμου και μάλιστα χωρίς ενδελεχή ποιμαντική αξιολόγηση των λόγων που οδήγησαν στην αποτυχία του προγενέστερου γάμου τους. Ενώ το Γραφείο Διαζυγίων της εκάστοτε εκκλησιαστικής αρχής φροντίζει να εφαρμόζει με συνέπεια όλη την προβλεπόμενη εκ του κοσμικού νόμου διαδικασία για την έκδοση του πνευματικού διαζευκτηρίου, η ποιμαντική ανάδειξη των πνευματικών, κοινωνικών ή άλλων αιτίων διάλυσης ενός γάμου παραγκωνίζεται και εκφεύγει της ιεροκανονικής αντιμετώπισης.

Αν μάλιστα η μοιχεία αναδεικνύεται από τις έρευνες ως ο σημαντικότερος και επικρατέστερος λόγος, για τον οποίο διαλύονται σήμερα οι γάμοι, τότε η απροϋπόθετη συγκατάθεση της ποιμαίνουσας Εκκλησίας στην άνευ όρων σύναψη ενός δεύτερου γάμου των διαζευγμένων, χωρίς ποιμαντική αξιολόγηση και ιεροκανονική αντιμετώπιση των αιτίων που οδήγησαν στη διάλυση του προγενέστερου γάμου τους, προάγει την εμπέδωση εκ μέρους του ποιμνίου μιας απόλυτα ανεκτικής στάσης της Εκκλησίας έναντί των ίδιων των γενεσιουργών αιτίων του διαζυγίου^[22]. Η αδιαμαρτύρητη αποδοχή σύναψης δεύτερου γάμου σε κάθε περίπτωση διεζευγμένου εκ μέρους της ποιμαίνουσας Εκκλησίας, είτε συμβάλλει στην ποιμαντική εκλογίκευση της μοιχείας, κατά παράβαση των λόγων του Χριστού και των Ιερών Κανόνων, είτε ισοδυναμεί με την αποδοχή της άποψης ότι δεν προηγήθηκε ποτέ μοιχεία και άρα η σύναψη ενός δεύτερου γάμου δεν έρχεται σε αντίθεση με το κανονικό δίκαιο της Εκκλησίας. Κι όμως το Κανονικό Δίκαιο της Εκκλησίας αποδοκιμάζει έντονα κάθε μορφή εξωγαμικής σχέσης.

[Συνεχίζεται]

[20] Ράλλης Κ., *Ποινικόν Δίκαιον της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας*, Θεσσαλονίκη 1993, σσ. 241-250.

[21] Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι κανόνες: 20^{ος} της Συνόδου της Αγκύρας, 87^{ος} της Πενθέκτης, 58^{ος} , 59^{ος} και 77^{ος} του Μ. Βασιλείου, 4^{ος} του αγίου Γρηγορίου Νύσσης.

[22] <http://www.thebest.gr/news/index/viewStory/8172>. Βλ. σχ. Παπάνης Ε., *Διαζύγιο και Οικονομική Κρίση*, <http://a-typos.gr/diazigio-ke-ikononiki-krisi-tou-dr-efstratiou-papani/>.